

να παραστεί ενώπιον του δικαστηρίου και να αρνηθεί την σε βάρος του αγωγή». Έτσι που έκρινε το Εφετείο δεν παραβίασε, αλλά ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε το νόμο ως προς την έννοια της ανώτερης βίας ως λόγο ανακοπής ερημοδικίας και ορθά συνεπώς έκρινε απορριπτέα ως μη νόμιμη την ένδικη ανακοπή ερημοδικίας, κατά την κυριαρχική από αυτό εκτίμηση του δικογράφου της, επικυρώνοντας την πρωτόδικη απόφαση, που είχε κρίνει με τον ίδιο τρόπο, αφού πράγματι η επικαλούμενη ασθένεια του αναιρεσειόντος, σύμφωνα με όσα δέχθηκε το Εφετείο ότι ιστορούνται στην ένδικη ανακοπή και δεν αμφισβητούνται από τον αναιρεσειόντα, δεν συνιστά περίπτωση ανώτερης βίας, εξαιτίας της οποίας αυτός δεν είχε τη δυνατότητα να εκπροσωπηθεί κατά τη δικάσιμο της 12.6.2009 από πληρεξούσιο δικηγόρο, η συνεννόηση με τον οποίο ασφαλώς και θα έπρεπε να έχει προηγηθεί της εν λόγω δικάσιμου, κατά την οποία ο αναιρεσειών ισχυρίζεται ότι εισήχθη στη νευροχειρουργική κλινική του νοσοκομείου «Ε.**».

Η ορθότητα της προαναφερόμενης κρίσεως του Εφετείου δεν επηρεάζεται από την εν μέρει εσφαλμένη παραδοχή της απόφασής του ότι όλα τα επικαλούμενα από τον αναιρεσειόντα ιατρικά πιστοποιητικά και η σχετική μ' αυτά επιβάρυνση της υγείας του αναφέρονται εξ ολοκλήρου «σε χρόνους μετά τη συζήτηση της εναντίον του αγωγής και ουδόλως στηρίζουν την επίκληση ανώτερης βίας κατά το χρόνο της συζήτησής της», ενώ πράγματι ορισμένα από αυτά, όπως εξειδικεύονται στο αναιρετήριο, αφορούν την πορεία της υγείας του και κατά το αμέσως προηγούμενο χρονικό διάστημα. Και τούτο διότι το Εφετείο δεν αρνήθηκε την κακή πορεία της υγείας του κατά το διάστημα αυτό, αλλά έκρινε ότι δεν συνιστά περίπτωση ανώτερης βίας, που δικαιολογεί την ερημοδικία του κατά τη δικάσιμο της 12.6.2009. Τα αντίθετα, λοιπόν, που υποστηρίζονται με την αίτηση αναίρεσης, είναι αβάσιμα και πρέπει να απορριφθεί ο πρώτος λόγος αυτής από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, με τον οποίο ο αναιρεσειών αιτιάται την προσβαλλόμενη εφετειακή απόφαση ότι εσφαλμένα έκρινε ότι υπό τα εκτιθέμενα στην ένδικη ανακοπή, όπως αυτά ιστορούνται στην εν λόγω απόφαση, δεν συνιστά η ασθένειά του περίπτωση ανώτερης βίας, που τον εμπόδιζε να εκπροσωπηθεί από πληρεξούσιο δικηγόρο

κατά τη δικάσιμο της 12.6.2009.

Περαιτέρω, ο δεύτερος λόγος αναίρεσης από τον αριθμό 11γ του άρθρου 559 ΚΠολΔ, με τον οποίο ο αναιρεσειών προσάπτει στην προσβαλλόμενη απόφαση την πλημμέλεια ότι παρά το νόμο δεν έλαβε υπόψη τα προσκομισθέντα από αυτόν με επίκληση στο Εφετείο ιατρικά πιστοποιητικά, όπως αυτά εξειδικεύονται στο αναιρετήριο, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος αφού στηρίζεται στην εσφαλμένη προϋπόθεση ότι το Εφετείο ερευνήσε στην ουσία την ένδικη ανακοπή, πράγμα όμως, που δεν είναι αληθές, αφού η ανακοπή απορρίφθηκε ως μη νόμιμη, ενώ ο από τον αριθμό 11γ λόγος αναίρεσης προϋποθέτει ότι το δικαστήριο της ουσίας δεν απέρριψε ως μη νόμιμη την αγωγή ή την ανακοπή, αλλά ερευνήσε πράγματι την ουσία της υπόθεσης και διατόπως σχετικό αποδεικτικό πόρισμα.

Επομένως, σύμφωνα και με τις προαναφερόμενες αιτιολογίες, η κρινόμενη αίτηση αναίρεσεως πρέπει να απορριφθεί, ενώ διάταξη: α) περί δικαστικής δαπάνης δεν θα περιληφθεί αφού η αναρσειβλητή δεν παραστάθηκε και β) για την τύχη του παραβόλου δε θα περιληφθεί διότι τέτοιο δεν καταβλήθηκε από τον αναιρεσειόντα, που ως δικαίος νομικής βοήθειας απηλλάγη νομίμως από την υποχρέωση αυτή με την υπ' αριθ. 142/2015 πράξη της Προέδρου του Αρείου Πάγου.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την από 30.6.2015 αίτηση του Δ. Γ. για αναίρεση της υπ' αριθ. .../2014 αποφάσεως του Μονομελούς Εφετείου Βορείου Αιγαίου.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Άρειος Πάγος (Α2' Τμήμα, σε Συμβούλιο)
Αριθ. 11/2017

Προεδρεύων: Ι. Τσαλαγανίδης, Αρεοπαγίτης
Εισηγήτρια: Α. Θούα, Αρεοπαγίτης
Δικηγόροι: Χ. Φίλιος, Γ. Παυλός

Αναστολή αναγκαστικής εκτέλεσης μετά το ν. 4335/2015. Κατάσχεση εις χείρας τρίτου. Η κατάργηση του άρθρ. 938 ΚΠολΔ δεν συνεπάγεται κατάργηση και του δικαιώματος για αίτηση αναστολής της κατάσχεσης αυτής εκ μέρους του καθ' ου οφειλέτη. Ελλείπει διάταξης, η αίτησή αυτή θεμελιώνεται σε ανάλογη εφαρμογή του άρθρ. 731 ΚΠολΔ. Αναγκαστική εκτέλεση για χρηματικές

απαιτήσεις. Δικαίωμα αίτησης αναστολής έχει ο καθ' ου κι όταν η απόφαση επί της ανακοπής δεν εκδοθεί εμπρόθεσμα κατ' άρθρ. 933 § 2 ΚΠολΔ (Άρθρα 731, 933 § 6, 937 § 1ΚΠολΔ).

Σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 565 § 1 εδ. α' ΚΠολΔ, η προθεσμία της αναιρέσης, καθώς και η άσκησή της, δεν αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης, ενώ κατά την § 2 αυτού, αν από την εκτέλεση της απόφασης πιθανολογείται κίνδυνος βλάβης, της οποίας η αποκατάσταση δεν είναι εύκολη, μπορεί να διαταχθεί με αίτηση κάποιου από τους διαδίκους η ολική ή εν μέρει αναστολή της εκτέλεσης της προσβαλλόμενης απόφασης με τον όρο παροχής ανάλογης εγγύησης ή και χωρίς εγγύηση ή να εξαρτηθεί η εκτέλεση της απόφασης από την παροχή εγγύησης από το διάδικο που έχει νικήσει. Για την αίτηση αποφαινεται, συνεδριάζοντας ως συμβούλιο χωρίς υποχρεωτική κλήτευση των διαδίκων, το αρμόδιο πολιτικό τμήμα, το οποίο συγκροτείται από τρία μέλη, στα οποία περιλαμβάνεται υποχρεωτικά ο εισηγητής της υπόθεσης. Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, προϋπόθεση για την εφαρμογή της είναι να μην έχει αρχίσει ουσιαστικά η αναγκαστική εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης, δηλαδή να μην έχουν γίνει μετά την επίδοση σε εκείνον, κατά του οποίου στρέφεται η αναγκαστική εκτέλεση, αντιγράφου του απογράφου της απόφασης αυτής με επιταγή προς εκτέλεση, που αποτελεί κατά το άρθρο 924 § 1 εδ. α' ΚΠολΔ την πρώτη πράξη της αναγκαστικής εκτέλεσης, περαιτέρω πράξεις εκτέλεσης, διότι τότε (αν δεν πρόκειται για άμεση εκτέλεση για την οποία προβλέπει ειδικά το άρθρο 937 § 1 εδ. γ' ΚΠολΔ, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 άρθρο όγδοο § 2 ν. 4335/2015) δεν υπάρχει δικονομική ανάγκη αναστολής της εκτέλεσεως, αφού η απόφαση για την ανακοπή κατά της εκτέλεσεως πρέπει κατά ρητή νομοθετική επιταγή να εκδοθεί εντός 60 ημερών από τη συζήτησή της (βλ. άρθρο 933 § 6 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1, § 2 ν. 4335/2015), δηλαδή θα εκδοθεί οπωσδήποτε πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού. Αν ωστόσο δεν είναι δυνατόν να τηρηθούν οι προθεσμίες αυτές, ο καθ' ου η εκτέλεση έχει τη δυνατότητα να επιδιώξει την αναστολή με τη μορφή της προσωρινής ρυθμίσεως καταστάσεως κατά το άρθρο 731 ΚΠολΔ, εφόσον βέβαια υπάρχει βάσιμος κατά το άρθρο 933 ΚΠολΔ λόγος α-

νακοπής κατά της επιχειρούμενης εκτέλεσης και πιθανολογείται έτσι η ευδοκίμηση της ανακοπής και η ανατροπή του εκτελεστού τίτλου. Τα ίδια ισχύουν και επί κατασχέσεως στα χέρια τρίτου (άρθρα 982 επ. ΚΠολΔ), η οποία συνιστά είδος έμμεσης αναγκαστικής εκτέλεσης και επομένως για τη δυνατότητα αναστολής μετά από ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ εφαρμόζονται οι ανωτέρω διατάξεις (ΣυμβΑΠ 142/2016).

Στη συγκεκριμένη περίπτωση η αιτούσα ζητεί με την κρινόμενη αίτησή της την αναστολή αναγκαστικής εκτελέσεως της υπ' αριθ. .../2016 απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Πειραιώς, μέχρις εκδόσεως αποφάσεως επί της από 16.1.2017 αιτήσεως αναιρέσεως, ιστορώντας περαιτέρω ότι με την προσβαλλόμενη απόφαση υποχρεώθηκε να καταβάλει εντόκως στην καθ' ης η αίτηση το ποσό των ογδόντα πέντε χιλιάδων εκατόν εξήντα δύο ευρώ και πενήντα εννέα λεπτών (85.162,59) από την επίδοση της αγωγής και ότι θα μείνει ανικανοποίητη η αξίωσή της για επιστροφή του πληρωθέντος ποσού και θα υπάρχει πραγματική αδυναμία αποκαταστάσεως των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση, στην περίπτωση που γίνει δεκτή η αίτηση αναιρέσης, πιθανολογούμενου εντεύθεν κινδύνου βλάβης, της οποίας η αποκατάσταση δεν είναι εύκολη. Ωστόσο, όπως προκύπτει από τα σχετικά έγγραφα και τη διαδικασία γενικά, συνομολογείται άλλωστε από την αιτούσα, η καθ' ης η αίτηση, μετά την κοινοποίηση σ' αυτήν αντιγράφου εξ απογράφου εκτελεστού της .../2016 απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Πειραιώς με επιταγή προς πληρωμή, προέβη σε περαιτέρω πράξεις εκτελέσεως και δη επέβαλε ήδη για την ικανοποίηση της απαιτήσεώς της αναγκαστική κατάσχεση της απαιτήσεώς της κατά της αιτούσας στα χέρια των ανωνύμων τραπεζικών εταιρειών με τις επωνυμίες: 1. «Ε.Τ.Ε.** Α.Ε.», 2. «Τ.Π.** Α.Ε.», 3. «Α.Β.** Α.Ε.» και 4. «Τράπεζα Ε.Ε.**» (βλ. σχετ. κατασχετήριο έγγραφο). Επομένως εφόσον έχει προχωρήσει η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης της υπ' αριθ. .../2016 απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Πειραιώς, ως προς το ποσό εξήντα χιλιάδων ευρώ (60.000€) δεν είναι πλέον επιτρεπτή κατά τα προεκτεθέντα, η ζητούμενη αναστολή της εκτέλεσής της κατά το άρθρο 565 § 2 ΚΠολΔ και πρέπει έτσι η κρινόμενη αίτηση, (εισαχθείσα αρμοδίως, κατά την προκειμένη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων), ως

προς το σκέλος αυτό να απορριφθεί ως απαράδεκτη. Εν συνεχεία από την όλη διαδικασία πιθανολογήθηκε ότι, από την εκτέλεση της ως άνω αποφάσεως για το πέραν των εξήντα χιλιάδων ευρώ ποσό (60.000€) στο οποίο περιλαμβάνονται και οι νόμιμοι τόκοι, θα προκύψει κίνδυνος βλάβης για την αιτούσα, η αποκατάσταση της οποίας δεν θα είναι ευχερής. Επομένως, πρέπει η αίτηση να γίνει εν μέρει δεκτή, ως προς το σκέλος αυτό όπως ειδικότερα ορίζεται στο διατακτικό και να καταδικαστεί η αιτούσα στη δικαστική δαπάνη της αντιδικου της που παραστάθηκε (άρθρο 84 § 2 ν. 4194/2013 του Κώδικα Δικηγόρων, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 14 § 3 ν. 4236/2014).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την αίτηση της εταιρείας με την επωνυμία «Κ.** ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ», για την αναστολή εκτέλεσης της .../2016 απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Πειραιώς για το ποσό των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ.

Αναστέλλει την εκτέλεση της .../2016 απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Πειραιώς, για το πέραν των εξήντα χιλιάδων ευρώ (60.000) ποσό, στο οποίο περιλαμβάνονται και οι νόμιμοι τόκοι, έως ότου εκδοθεί απόφαση του Αρείου Πάγου για την από 16.1.2017 αίτηση αναίρεσης που ασκήθηκε κατά της πιο πάνω εφετειακής απόφασης και με τον όρο να συζητηθεί η αίτηση αυτή κατά την ορισθείσα δικάσιμο της 25.9.2017. Και

Καταδικάζει την αιτούσα στη δικαστική δαπάνη της καθ' ης, την οποία ορίζει στο ποσό των χιλίων οκτακοσίων (1.800) ευρώ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η αναστολή αναγκαστικής εκτέλεσης μετά το ν. 4335/2015 με αφορμή την κατάσχεση εις χείρας τρίτου

1. Ένα από τα πολλά θέματα που έχουν ανοίξει έντονο επιστημονικό διάλογο μετά την θέση σε ισχύ του ν. 4335/2015 είναι η κατάργηση του άρθρ. 938 ΚΠολΔ, όπου προβλεπόταν γενικό δικαίωμα αίτησης αναστολής κατά πράξεων της αναγκαστικής εκτέλεσης¹. Η νομοθετική αυτή πρωτοβουλία είχε ως αποτέλεσμα να κριθεί, επ' ευκαιρία υπόθεσης κατάσχεσης εις χείρας τρίτου, όπως και στην ως άνω

δημοσιευόμενη απόφαση, ότι, μετά την κατάργηση της ως άνω διάταξης, ο ΚΠολΔ δεν παρέχει στον καθ' ου τέτοιο δικαίωμα. Σε αυτή την κρίση κατέληξε ήδη η ΜΠρΘ 7431/2016 με το εξής σκεπτικό: «*Η αίτηση αυτή αναστολής, κατ' άρθρο 937 ΚΠολΔ, είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη, διότι, εφόσον από 1.1.2016 εφαρμόζονται στη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης οι νέες διατάξεις του ν. 4335/2015, δεν παρέχεται η δυνατότητα αναστολής της εκτέλεσης, κατ' άρθρο 937 ΚΠολΔ, κατόπιν σχετικής αιτήσεως, λόγω της άσκησης ανακοπής του άρθρου 933 και εκκρεμότητάς της σε πρώτο βαθμό. Δυνατότητα αναστολής κατόπιν σχετικής αιτήσεως, εκδικαζόμενης κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, παρέχεται πλέον μόνον σε δεύτερο στάδιο και συγκεκριμένα όταν ασκηθεί ένδικο μέσο κατά της απόφασης που θα απορρίπτει την ανακοπή. Συνεπώς, αφού εν προκειμένω, με επίσηυση της καθ' ης και σε εκτέλεση της με αριθ.168/2016 απόφασης του Δικαστηρίου αυτού, την 23.6.2016 επιδόθηκε στον αιτούντα το από 22.6.2016 κατασχετήριο εις χείρας τρίτου, με το οποίο η καθ' ης αιτείται την αναγκαστική κατάσχεση στα χέρια της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος το ποσό των 600 ευρώ, για επιδικασθέντα δικαστικά έξοδα, πλέον τόκων και εξόδων, επομένως χρήζουν εφαρμογής οι διατάξεις του νέου νόμου, ως εκ του χρόνου έκδοσης της απόφασης και επίδοσης του κατασχετηρίου, ήτοι μετά την 1.1.2016, κατά τα ανωτέρω, πρέπει η κρινόμενη αίτηση να απορριφθεί ως απαράδεκτη, εφόσον, πλέον, δεν παρέχεται η δυνατότητα αναστολής της εκτέλεσης, κατ' άρθρο 937 ΚΠολΔ, κατόπιν σχετικής αιτήσεως, λόγω της άσκησης ανακοπής του άρθρου 933 και εκκρεμότητάς της σε πρώτο βαθμό»².*

2. Ωστόσο, η ως άνω άποψη της προαναφερθείσης νομολογίας δεν θα πρέπει να υιοθετείται απόλυτα για όλες ανεξαιρέτως τις δίκες περί την εκτέλεση. Η κατάργηση του δικαιώματος αναστολής μετά την ανωτέρω νομοθετική εξέλιξη αφορά μόνο στην εκτέλεση επί χρηματικών απαιτήσεων, όπου η έκδοση απόφασης επί της ανακοπής πρέπει να λαμβάνει χώρα πριν τον πλειστηριασμό και όχι σε λοιπές περιπτώσεις, όπου η ικανοποίηση του δανειστή δεν περνά μέσα από την τέλεση πλειστηριασμού, όπως ειδικότερα εξηγείται στη συνέχεια. Τούτο προκύπτει κατ' αρχήν από τον σκοπό του νομοθέτη, όπως εμφανίζεται από την ΑιΤΕ του ν. 4335/2015. Ο σκοπός αυτός ήταν η κατάργηση περιπτώσεων δικών αναστολής, αφού με βάση την νέα αρχιτεκτονική των δικών περί την εκτέλεση, η απόφαση για το κύριο ένδικο βοήθημα (ανακοπή) θα εκδίδεται εγκαίρως

1. Για μια εκτενή ανάλυση του όλου ζητήματος βλ. Τσαντί-νη, Η αναστολή εκτέλεσης μετά το ν. 4335/2015, ΝοΒ 2017, 266 επ.

2. Βλ. την ως άνω απόφαση δημοσιευμένη εις <http://www.katraslaw.gr> με αντίθ. σημ. Κατρά. Βλ. παρόμοια κρίση και σκεπτικό στη ΜΠρΛαμ 223/2016 ΝΟΜΟΣ.

πριν τον πλειστηριασμό³ με άμεση διαπλαστική – ακυρωτική ενέργεια⁴. Τούτο δέχεται και ο ΑΠ στην ως άνω δημοσιευόμενη απόφασή του, κρίνοντας ότι στην αναγκαστική εκτέλεση χρηματικών απαιτήσεων κατ' αρχήν «δεν υπάρχει οικονομική ανάγκη αναστολής της εκτελέσεως, αφού η απόφαση για την ανακοπή κατά της εκτελέσεως πρέπει κατά τη συζήτησή της». [Σημειώνεται πάντως πως εξαίρεση σε αυτή την αρχή προβλέπει ο νόμος για την περίπτωση απόρριψης της ανακοπής κι άσκησης έφεσης, εφόσον σώζεται προς τούτο προθεσμία πριν τον πλειστηριασμό⁵, οπότε κι επιτρέπεται η άσκηση αίτησης αναστολής στο εφετείο κατ' άρθρ. 937 § 1 περ. β' ΚΠολΔ)].

3. Ενόψει των ανωτέρω σκέψεων στην προηγούμενη § 2, εξάγεται το συμπέρασμα ότι η κατάργηση του άρθρ. 938 ΚΠολΔ αφήνει, κατά τη γνώμη μας, αρρυθμιστες περιπτώσεις ανάγκης προσωρινής προστασίας του καθ' ου, στις οποίες η ικανοποίηση του δανειστή δεν διέρχεται εκ του νόμου από την διενέργεια πλειστηριασμού. Στις εν λόγω περιπτώσεις, λοιπόν, εφόσον η ικανοποίηση του δανειστή επέρχεται κατά κανόνα πολύ νωρίτερα από την ολοκλήρωση της πρωτοβάθμιας δίκης περί την εκτέλεση και μάλιστα μέσα σε ασφυκτικές προθεσμίες από την τέλεση της πράξης εκτέλεσης, δεν δικαιολογείται κατάργηση της αναστολής. Τέτοιες περιπτώσεις που έχουν ήδη αναφερθεί, είναι η κατάσχεση εις χείρας τρίτου⁶ και η κατάσχεση χρημάτων⁷. Πέραν τούτων, όμως, ανάγκη διατήρησης του δικαιώματος για αίτηση αναστολής συντρέχει επίσης και στην περίπτωση «έμμεσης» (δια ψυχικού καταναγκασμού) εκτέλεσης πράξης του άρθρ. 946 ΚΠολΔ, αλλά και σε όσες περιπτώσεις εκτέλεσης για παράλειψη του άρθρ. 947 ΚΠολΔ γίνει

3. Μετά το ν. 4335/2015 ο πλειστηριασμός ορίζεται υποχρεωτικά επτά μήνες από την ημέρα περάτωσης της κατάσχεσης και όχι πάντως μετά την παρέλευση οκτώ μηνών από την ημέρα αυτή (άρθρ. 954 § 2 περ. ε' εδ. πρώτο ΚΠολΔ και άρθρ. 993 § 2 εδ. πρώτο ΚΠολΔ αντίστοιχα, για τα κινητά και τα ακίνητα). Η δε ολοκλήρωση της πρωτοβάθμιας δίκης της ανακοπής κατά της αναγκαστικής κατάσχεσης προβλέπεται το αργότερο μέσα σε 165 ημέρες από την κατάσχεση (άρθρ. 933 §§ 2 και 6 σε συνδ. με άρθρ. 934 § 1 περ. α' ΚΠολΔ). Εύλογες ανησυχίες για την έγκαιρη ολοκλήρωση των πρωτοβάθμιων δικών περί την εκτέλεση και τον συνακόλουθο περιορισμό του δικαιώματος αίτησης αναστολής εκφράζει η Γέσιου-Φαλτσή, ΔικΑνΕκτ, Γενικό Μέρος, 2η έκδ. (2017), § 43, αριθ. 14 και 15, σ. 903-904.

4. Τσαντίνης, ό.π., (σημ. 1) 268.

5. Βλ. σχετ. ό.π. (σημ. 3).

6. Βλ. Τσαντίνη, ό.π. (σημ.1), 268, Κατρά, ό.π. (σημ.2), Ειρκερ 28/2017 ΝοΒ 2017. 365 και η ως άνω δημοσιευόμενη. Αντιθ. οι προαναφερθείσες ΜΠρΘ 7431/2016 και ΜΠρΛαμ 223/2016 ό.π. (σημ. 2)

7. Βλ. Τσαντίνη, ό.π. (σημ. 1), 268.

απόπειρα εκτέλεσης σαν να πρόκειται για πράξη βάσει του άρθρ. 946 ΚΠολΔ. Τέτοια περίπτωση μπορεί να προκύψει, αν π.χ. ο δανειστής, έχοντας απόφαση του πρώτου σταδίου κατ' άρθρ. 947 ΚΠολΔ που απειλεί χρηματική ποινή επί μη συμμόρφωσης για υποχρέωση παράλειψης, δεν ασκεί, ως οφείλει, αγωγή βεβαίωσης των ποινών, ώστε να εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση που αποτελεί τον εκτελεστό τίτλο μετατροπής της απαίτησης παράλειψης σε χρηματική απαίτηση. Αντιθέτως, επιδίδει (εσφαλμένως) δεύτερη επιταγή (σπανιότερα κάτωθι αντιγράφου εξ απογράφου της πιο πάνω απόφασης ή συνηθέστερα σε απλό αντίγραφο, αν πρόκειται για απόφαση ασφαλιστικών μέτρων), θεωρώντας ότι πρόκειται για απόφαση του 946 ΚΠολΔ, που καταδικάζει σε ποινή λόγω μη συμμόρφωσης. Ως γνωστόν, στις ανωτέρω δύο περιπτώσεις, η εκτέλεση των άρθρ. 946, 947 ΚΠολΔ μετατρέπεται σε χρηματική, καθιστάμενη αναπληρωματική, από τη στιγμή που λάβει χώρα αναγκαστική κατάσχεση. Όμως, πριν την ως άνω μετατροπή σε αναπληρωματική εκτέλεση, ενδέχεται να ανακύψουν ζητήματα ακυρότητας της έμμεσης εκτέλεσης, όπως π.χ. συμβαίνει στην περίπτωση του άρθρ. 946 ΚΠολΔ με την επίδοση δεύτερης επιταγής, ενώ ο οφειλέτης ισχυρίζεται ότι μετά την επίδοση της πρώτης επιταγής συμμορφώθηκε νομίμως⁸ ή στην ως άνω περιγραφείσα περίπτωση του άρθρ. 947 ΚΠολΔ, όταν ο δανειστής επιχειρεί παράνομη μετατροπή της έμμεσης σε αναπληρωματική εκτέλεση (με την επιβολή αναγκαστικής κατάσχεσης) χωρίς στην πραγματικότητα να υπάρχει νόμιμος εκτελεστός τίτλος, χωρίς δηλαδή να υπάρχει η απόφαση του δεύτερου σταδίου για τη βεβαίωση της παράβασης και την καταδίκη στην απειληθείσα ποινή. Επειδή η μετατροπή της (για πράξη ή και για παράλειψη ακόμα) έμμεσης εκτέλεσης σε αναπληρωματική εκτέλεση απαιτεί απλώς την πάροδο της βραχείας προθεσμίας του άρθρ. 926 § 1 εδ. πρώτου (ή του άρθρ. 700 §2 εδ. δεύτερου) ΚΠολΔ, η μη αναγνώριση δικαιώματος αίτησης αναστολής για την προσωρινή προστασία του καθ' ου ήδη κατά το στάδιο της έμμεσης εκτέλεσης πριν την αναγκαστική κατάσχεση και η αδυναμία αναστολής πράξεων της έμμεσης αυτής εκτέλεσης, βαραίνει υπέρμετρα τον καθ' ου οφειλέτη. Και τούτο, διότι το δικαίωμα ανακοπής κατά της αναγκαστικής κατάσχεσης και η προβλεπόμενη ταχεία εκδίκασή της πριν διενεργηθεί ο πλειστηριασμός του αναγκαστικώς κατασχεθέ-

8. Κάτι τέτοιο είναι λίαν πιθανό όχι μόνο αν ο καθ' ου διατείνεται ότι συμμορφώθηκε μέσα στις προθεσμίες των άρθρ. 926 § 1 εδ. πρώτου (ή 700 § 2 εδ. δεύτερου) ΚΠολΔ, αλλά και όταν ισχυρίζεται συμμόρφωσή του ακόμα και μετά την πάροδο των προθεσμιών αυτών. Και τούτο, διότι έχει κριθεί ότι ομοίως νόμιμη είναι ακόμα και η εκπρόθεσμη συμμόρφωση σε επιδοθείσα επιταγή εκούσιας συμμόρφωσης με διενέργεια πράξης: ΑΠ 720/2014 ΝΟΜΟΣ.

ντος περιουσιακού στοιχείου του καθ' ου, δεν τον προστατεύουν από την εν τω μεταξύ άσκοπη (εξαιτίας της ήδη συντελεσθείσας κατάσχεσης και της απ' αυτήν απορρέουσας απαγόρευσης διάθεσης) επιβάρυνση του εν λόγω περιουσιακού στοιχείου. Είναι μια προστασία σε ύστερη φάση που γι' αυτό τον λόγο στερείται αμεσότητας, πληρότητας κι αποτελεσματικότητας.

4. Ακριβώς λοιπόν λόγω της «κολοβής» δικαστικής προστασίας που παρέχει η νέα αρχιτεκτονική των δικών περί την εκτέλεση σε όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις, η κατάργηση του άρθρ. 938 ΚΠολΔ δεν θα πρέπει να ερμηνευτεί ως αυτόματη αποστέρηση του καθ' ου από το θεμελιώδες δικαίωμα δικαστικής (εν προκειμένω προσωρινής) προστασίας⁹. Πράγματι, σε όλες τις περιπτώσεις αυτές, μέσα στα ασφυκτικά χρονικά περιθώρια ολοκλήρωσης της αναγκαστικής εκτέλεσης, το κύριο ένδικο βοήθημα (η ανακοπή εν προκειμένω) δεν επαρκεί για να προστατέψει τον καθ' ου, αφού η εκδίκασή του και η έκδοση απόφασης θα ολοκληρωθεί πολύ μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης. Καθώς η έμμεση εκτέλεση του άρθρ. 946 ΚΠολΔ ολοκληρώνεται με την επίδοση της δεύτερης επιταγής αμέσως μετά την πάροδο των ασφυκτικών προθεσμιών του άρθρ. 926 § 1 εδ. πρώτου (ή 700 § 2 εδ. δεύτερου) ΚΠολΔ ή η κατασχεμένη στα χέρια τρίτου απαίτηση εικχωρείται νομίμως στον δανειστή εντός της βραχείας κατ' άρθρ. 988 § 1 εδ. πρώτου ΚΠολΔ προθεσμίας, χωρίς ο οφειλέτης να μπορεί να ακουστεί εν τω μεταξύ και καθώς, παράλληλα, η ανακοπή κατά της εκτέλεσης θα εκδικάζεται πολύ αργότερα (933 § 2 και 6 ΚΠολΔ, όπως ισχύει μετά το ν. 4335/2015), η μόνη διέξοδος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας του οφειλέτη προς κάλυψη σχετικού (ακούσιου) νομοθετικού κενού είναι η αίτηση αναστολής επί εδάφους, βεβαίως, ήδη ασκηθείσης ανακοπής του άρθρ. 933 ΚΠολΔ, που πρέπει να έχει προσασκηθεί σε κάθε περίπτωση¹⁰.

5. Εφόσον λοιπόν γίνεται δεκτή η ανωτέρω άποψη περί ακούσιου νομοθετικού κενού στις ως άνω περιπτώσεις, όπου η ταχεία εκδίκαση της ανακοπής εκ των πραγμάτων δεν εφαρμόζεται, τίθεται περαιτέρω το ερώτημα αν η αίτηση αναστολής θα βασίζεται είτε σε ανάλογη εφαρμογή του

άρθρ. 731 ΚΠολΔ, είτε σε ανάλογη εφαρμογή του άρθρ. 937 § 1 περ. γ' για την άμεση εκτέλεση¹¹. Προς την κατεύθυνση αυτή, η ανωτέρω απόφαση του Αρείου Πάγου (σε Συμβούλιο) είναι σημαντική. Αν και πρόκειται για υπόθεση αναστολής κατ' άρθρ. 565 § 1 ΚΠολΔ ενόψει εκκρεμούς αίτησης αναίρεσης, όπου άμεση σύνδεση με αναστολή του καταργηθέντος άρθρ. 938 ΚΠολΔ δεν συντρέχει, το Ακυρωτικό επέδειξε - με αφορμή υπόθεση κατάσχεσης εις χείρας τρίτου - εμφανή διάθεση διαμόρφωσης ομοιόμορφης νομολογίας στο εν λόγω ακανθώδες ζήτημα και με αυτή την αφορμή ενίσχυσε τα ερείσματα της άποψης περί ακούσιου κενού μετά την κατάργηση του άρθρ. 938 ΚΠολΔ. Είναι ακριβές ότι το Ακυρωτικό δεν ασχολήθηκε συλλήβδην με όλες τις προαναφερθείσες αρρυθμιστες περιπτώσεις. Ωστόσο, και μόνο το γεγονός ότι έκρινε ως αρρυθμιστη μία απ' αυτές, την κατάσχεση εις χείρας τρίτου, στην οποία, άλλωστε, το πρόβλημα ανακύπτει στην πράξη σχεδόν καθημερινά, δημιουργεί στέρεο έδαφος, ώστε στο μέλλον, το δικαστικό αυτό προηγούμενο να οδηγήσει σε παρόμοια λύση (αναγνώριση ακούσιου κενού ως προς την αναστολή εκτέλεσης κι ανάλογη εφαρμογή του άρθρ. 731 ΚΠολΔ) σε όλες τις λοιπές αρρυθμιστες περιπτώσεις της έμμεσης εκτέλεσης των άρθρ. 946, 947 ΚΠολΔ, καθώς και στην κατάσχεση χρημάτων. Θα έλεγε κανείς ότι, η θέση αυτή ενισχύεται έτι περαιτέρω κι από την παρεμπιπτούσα κρίση του Ακυρωτικού ότι ανάγκη αναστολής συντρέχει ακόμα και στις πρωτοβάθμιες υποθέσεις εκτέλεσης χρηματικών απαιτήσεων, όπου προβλέπεται πλειστηριασμός (κι επομένως λειτουργεί η υποχρέωση έκδοσης ταχείας απόφασης), εφόσον η απόφαση επί της ανακοπής κατά της εκτέλεσης δεν εκδοθεί εντός της προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών από τη συζήτησή της (κατ' άρθρ. 933 § 6 ΚΠολΔ, όπως ισχύει μετά το ν. 4335/2015), δηλαδή εφόσον δεν θα έχει εκδοθεί οπωσδήποτε πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού. Και τούτο, διότι διαμορφώνεται μια γενική αρχή, ότι εφόσον δεν υπάρχει δικονομική δυνατότητα οριστικής δικαστικής κρίσης πριν από την αποξένωση του καθ' ου από την περιουσία του, ο καθ' ου δεν στερείται το δικαίωμα δικαστικής ακρόασης και αναστολής της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης.

6. Εν κατακλείδι, η προστιθέμενη αξία της ανωτέρω δημοσιευόμενης απόφασης είναι ότι το Ακυρωτικό, ερμηνεύοντας τις οικείες, ισχύουσες μετά το ν. 4335/2015 δια-

9. Πρβλ. Γέσιου-Φαλατσή, ό.π., (σημ. 3), § 43, αριθ. 1, σ. 896: Οι αναστολές που προβλέπει ο ΚΠολΔ είναι συνταγματικά κατοχυρωμένες. Ενδεχόμενος νομοθετικός υπέρμετρος περιορισμός ή αποκλεισμός του δικαιώματος αίτησης αναστολής προσκρούει και στα υπερνομοθετικά διεθνή κείμενα που ισχύουν στην Ελλάδα.

10. Βλ. έτσι και την ανωτέρω δημοσιευόμενη απόφαση: «εφόσον βέβαια υπάρχει βάσιμος κατά το άρθρο 933 ΚΠολΔ λόγος ανακοπής κατά της επιχειρούμενης εκτέλεσης και πιθανολογείται έτσι η ευδοκίμηση της ανακοπής»

11. Βλ. υπέρ της λύσης αυτής ΕιρΚερ 28/2017 ΝοΒ 2017. 365. Αμφότερα τα ως άνω τα ενδεχόμενα, καθώς και το ενδεχόμενο ανάλογης εφαρμογής της περ. β' του άρθρ. 937 § 1 ΚΠολΔ, χωρίς να λαμβάνει ευθέως θέση, παρουσιάζει ο Τσαντίνης, ό.π. (σημ. 1), 269.

τάξεις των δικών περί την εκτέλεση, προκρίνει γενικό δικαίωμα αίτησης αναστολής του καθ' ου σε κάθε περίπτωση που δεν προβλέπεται επαρκής, εμπρόθεσμη και αποτελεσματική οριστική δικαστική προστασία του.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Α. ΧΑΤΖΗΩΑΝΝΟΥ
Λέκτορας Νομικής Σχολής Θράκης,
Δικηγόρος, Δ.Ν.

III. ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Αρειος Πάγος (B2' Τμήμα)
Αριθ. 668/2016

Πρόεδρος: Α. Καρέλλου, Αντιπρόεδρος
Εισηγήτρια: Δ. Κοκοτίνη, Αρεοπαγίτης
Δικηγόροι: Φ. Λαδά, Σ. Γκούμα

Κατ' αρχήν απαγόρευση καταγγελίας συμβάσεως εργασίας εγκύου εργαζομένης κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, αλλά και για διάστημα ενός έτους μετά τον τοκετό. Καταγγελία για σπουδαίο λόγο. Ως σπουδαίος λόγος δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να θεωρηθεί η ενδεχόμενη μείωση της απόδοσης της εργασίας της εγκύου, η οποία οφείλεται στην εγκυμοσύνη. Μονομερής βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας και νομικές δυνατότητες του εργαζομένου. Άσκηση διευθυντικού δικαιώματος και κατάχρηση αυτού (Άρθρα 281, 288, 648, 652 ΑΚ· 7 εδ. α' ν. 2112/1920· 15 § 1 ν. 1483/1984· 10 π.δ. 176/1997).

(...) Επειδή, κατά το άρθρο 15 § 1 του ν. 1483/1984 «Προστασία και διευκόλυνση των εργαζομένων με οικογενειακές υποχρεώσεις», απαγορεύεται και είναι απολύτως άκυρη η καταγγελία της σχέσεως εργασίας εργαζομένης από τον εργοδότη της, τόσο κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης της, όσο και κατά το χρονικό διάστημα ενός έτους μετά τον τοκετό ή κατά την απουσία της για μεγαλύτερο χρόνο, λόγω ασθένειας της, που οφείλεται στην κύηση ή τον τοκετό, εκτός εάν υπάρχει σπουδαίος λόγος για καταγγελία. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 10 του π.δ. 176/1997 «Μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας κατά την εργασία των εγκύων, λεχώνων και γαλουχουσών εργαζομένων σε συμμόρφωση με την Οδηγία 95/85/ΕΟΚ (ΦΕΚ Α' 150). «1. Απαγορεύεται η καταγγελία της σχέσης εργασίας των εργαζομένων

γυναικών, κατά την έννοια του άρθρου 2 (δηλαδή των εγκύων, λεχώνων, γαλουχουσών - όπως το άρθρο 2 τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 § 2 του π.δ. 41/2003) σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 1483/1984. 2. Σε περίπτωση καταγγελίας της σχέσης εργασίας, εφόσον υπάρχει σπουδαίος λόγος, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 1483/1984 ...». Ως σπουδαίος λόγος για την καταγγελία, θεωρούνται ένα ή περισσότερα περιστατικά, τα οποία, κατ' αντικειμενική κρίση, καθιστούν, κατά τη συναλλακτική καλή πίστη, μη ανεκτή από τον εργοδότη την εξακολούθηση της εργασιακής σχέσης, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη ή ανυπαρξία πταίσματος εκείνου κατά του οποίου γίνεται η καταγγελία. Σημειώνεται δε ότι η καλή πίστη δεν απαιτεί με κάθε τμήμα και θυσία ανοχή της εργαζομένης μέχρι τη λήξη των παραπάνω προθεσμιών, αλλά θέτει ορισμένα όρια ανοχής, η υπέρβαση των οποίων δικαιολογεί την απαλλαγή από τη συμβατική δέσμευση. Το όριο της θυσίας, το οποίο μπορεί ή δεν μπορεί ν' αξιωθεί ορίζεται από το δικαστήριο στη συγκεκριμένη περίπτωση, ύστερα από ειδική εκτίμηση των ειδικών συνθηκών και τη στάθμη των συγκρουόμενων συμφερόντων των μερών, αφού ληφθεί υπόψη ότι η σύμβαση εργασίας δημιουργεί σχέση προσωπικής συνεργασίας και αμοιβαίας εμπιστοσύνης, η έλλειψη των οποίων συνεπάγεται την ακαταλληλότητα της εργαζομένης για την εργασία που συμφωνήθηκε. Έτσι, η ουσιώδης παράβαση των υποχρεώσεων αποτελεί σπουδαίο λόγο καταγγελίας, χωρίς να απαιτείται αναγκαιώς και υπαιτιότητα. Αρκεί και ένα μόνο περιστατικό, το οποίο αντικειμενικώς θεωρούμενο, κατά την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη, καθιστά μη ανεκτή την περαιτέρω διατήρηση της εργασιακής σχέσης για τον εργοδότη. Ως σπουδαίος λόγος δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να θεωρηθεί ενδεχόμενη μείωση της απόδοσης της εργασίας της εγκύου, η οποία οφείλεται στην εγκυμοσύνη. Εξάλλου, κατά το άρθρο 7 εδ. α' του ν. 2112/1920, «πάσα μονομερής μεταβολή των όρων της υπαλληλικής συμβάσεως, βλάπτουσα τον υπάλληλον θεωρείται ως καταγγελία ταύτης, δι' ην ισχύουσιν οι διατάξεις του παρόντος νόμου». Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, μονομερής μεταβολή θεωρείται κάθε τροποποίηση των όρων εργασίας από τον εργοδότη, που γίνεται κατ' αθέτηση της εργασιακής σύμβασης, άσχετα αν αυτή είναι επωφελής ή βλαπτική